

A SOCIAL NETWORK ANALYSIS OF PEER GROUP STRUCTURE AND CIGARETTE SMOKING IN A VOCATIONAL EDUCATION SCHOOL IN NAKHONRATCHASIMA

DENNAPHA PATTHUM 5337037 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) PROGRAM IN INFECTIOUS DISEASES AND EPIDEMIOLOGY

THESIS ADVISORY COMMITTEE: ARONRAG COOPER MEEYAI, Ph.D. (MODERN EPIDEMIOLOGY), DUSIT SUJIRARAT M.Sc.(BIOSTATISTICS)

ABSTRACT

Smoking remains a major public health problem that affects the health of individuals. The World Health Organization states that every eight seconds a person dies of lung cancer, 1.2 million people each year, as a result of smoking. In Thailand 42,000 people die from smoking each year. Currently the smoking rate among adolescents in Thailand is increasing. The highest smoking rate is found in vocational colleges students. Research on social networks and smoking behavior indicates that smoking behaviors spread from one person to another through relationships. This research aims to study the structure of the social network and smoking behavior of first year vocational college students in Nakhonratchasima, Thailand. Structural questionnaires were used to interview 223 students about general information, smoking behavior, relationships with close friends and friends' smoking behavior.

The results showed that 6 factors: male sex, higher age, studying in the mechanical department (evening course), having a low grade point average from the first semester, having at least one semester interval study break, and finishing the whole cigarette of the first smoke were associated with a significantly higher rate of smoking. Considering the social network, students had more connections within the same department of study than across departments. The analysis also shows that the smokers were more connected within the social network and closer to each other than non-smokers. The study also found that female smokers had higher centrality than male smokers and there was a higher connection between female smokers than male smokers. These findings increase our understanding of social networks among vocational college students and their tobacco use, which should help perform tobacco control policy.

KEY WORDS: SOCIAL NETWORK / VOCATIONAL STUDENTS / TOBACCO CONTROL POLICY / SMOKING BEHAVIOR / SMOKING FACTORS

132 pages

การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมและพฤติกรรมกาสูบหรี่ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา (ปวช. ปี 1) แห่งหนึ่ง
ในจังหวัดนครราชสีมา

A SOCIAL NETWORK ANALYSIS OF PEER GROUP STRUCTURE AND CIGARETTE SMOKING
IN A VOCATIONAL EDUCATION SCHOOL IN NAKHONRATCHASIMA

เด็นนภา ปีคทุม 5337037 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาโรคติดต่อและวิทยาการระบาด

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อรุณรักษ์ ภูเปอร์ มีโย, Ph.D.(MODERN EPIDEMIOLOGY), คุณิต สุจิรารัตน์,
M.Sc.(BIOSTATISTICS)

บทคัดย่อ

การสูบหรี่เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของบุคคล องค์การอนามัยโลก
ระบุว่าทุก ๆ 8 วินาที จะมีคนเสียชีวิตด้วยมะเร็งปอดปีละ 1,200,000 คน ซึ่งเป็นผลมาจากการสูบหรี่
สำหรับประเทศไทยพบว่ามื่อเสียชีวิตจากการสูบหรี่ปีละ 42,000 คน ในปัจจุบันอัตราการสูบหรี่สูงขึ้น
ในกลุ่มเยาวชนไทย และพบว่านักเรียนอาชีวศึกษาเป็นกลุ่มที่มีอัตราการสูบหรี่สูงที่สุด งานวิจัยหลายชิ้น
ในประเทศที่พัฒนาแล้วระบุว่า พฤติกรรมการสูบหรี่ สามารถแผ่ขยายจากคนหนึ่งไปยังคนอื่น ๆ ได้
ภายในเครือข่ายทางสังคมที่มีการติดต่อกัน งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบหรี่
ภายในเครือข่ายทางสังคมที่มีการติดต่อกันของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครราชสีมา ที่
ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งหมด 223 คน โดย
ใช้แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของประชากรศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบหรี่และ
ระดับความสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด ที่มีการติดต่อกันภายในเครือข่ายทางสังคมดังกล่าว

ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบหรี่ที่เพิ่มขึ้นอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติมีทั้งหมด 6 ปัจจัย คือ เพศชาย อายุที่เพิ่มขึ้น นักเรียนชายในแผนกช่างยนต์ภาคค่ำ
นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้ที่พักเรียนก่อนเข้าศึกษา ปวช.ปี 1 เป็นเวลาอย่างน้อย 1 ภาค ผู้ที่
สูบหรี่แบบหมดมวน ผลการวิเคราะห์เครือข่าย พบว่านักเรียนในแผนกการศึกษาเดียวกันมีการติดต่อกัน
มากกว่านักเรียนต่างแผนก ส่วนนักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมสูบหรี่มีการติดต่อกันและมีความใกล้ชิดกัน
มากกว่านักเรียนที่ไม่สูบหรี่ และพบว่าผู้สูบหรี่เพศหญิงมีการติดต่อกันและมีความใกล้ชิดกันมากกว่า
ผู้สูบหรี่เพศชาย ผลการศึกษานี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางมาตรการป้องกันการเริ่มและ
การเลิกสูบหรี่ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา